

Rozhovor s autorkou Hermou Kennel vedl divadelník a ústecký radní, který knihu rovněž přeložil. Kniha nese název:

„Je smutné opouštět tento svět na jaře...“

JAROSLAV ACHAB HAITLER

Náhoda neexistuje. Dokonce ani náhoda nemusí být náhodou. V předmluvě ke své knize siče poměrně podrobně popisuje, jak jste si své téma našla, ale přesto, potom později už při samotné práci, nebyla jste překvapena, jak skutečně napínávět téma je?

Od počátku mi bylo jasné, že totéž téma bude dramatické, plně zvrátit a situaci na hraně mezi životem a smrtí.

Smím se zeptat, jak dobré umíte česky?

Žel, česky moc neumím, ačkoliv mi čestina připadá zvukomalebná. Ale hned po našem přestěhování do Brna jsem poznala Jarku, svého budoucího literárního „hrdinu“. Jarek mluví německy téměř stejně dokonale jako česky, stejně tak i jeho bývalí spolužáci. Všichni maturovali v roce 1945. A těch všech mali byť obětavé nápojnosti při sběru dat i při objasnění našich událostí a jejich zapátek. Dva se dokonce nabídli za tlučnočinky pro překladatele. A během dvou poměrně hektických let v Brně jsem byla na tollku ponořena do rešeršní práce, že jsem mnoho času na studium čestiny neměla. Nicméně tréba při nákupech jsem pář českých slůvek zvládala celkem obecně.

Proč se ptám? Všechny de-taily a také všechna místa a

místní názvy jsou v knize vylíčeny naprostok dokonale a bez chyb. Jakyste je skutečně důvěrně znala. U nás v Čechách se říká, že Němcii jsou takoví důkladní. Je ta obdivuhodná věrnost popisu i jen důsledkem oné důkladnosti, nebo je v tom i kus lásky?

Němcii jsou skutečně průsluší svou důkladností. Krom toho mám sklon být velmi pečlivá i v osobním životě. V beletrizovaném dokumentu by si ale vůbec nikdo – natož pak já, jako Němcii – neměl dovolit udělat chybu. Ale samozřejmě máte pravdu, vede svého přirozeného sklonu k důkladnosti jsem si jednotlivě pronásledované oběti a hrudiny skutečně zamílovála.

Zůstaňme ještě u Němců. Několikrát, i když tak často, aby to mohlo vypadat „nápadné“, potkáváme v příběhu také docela „lidské“, lidský jednající Němců. Například důstojníka wehrmachtu aneb staršího SA-mana, který vykonává dozor v Ořechově. Jsou jejich příběhy historicky věrné?

Všechny tyto příběhy, včetně těch lidských jednajících Němců odpovídají skutečnosti. Příběh onoho důstojníka wehrmachtu, který zahrál mladého Čecha před vydáním gestapu, se skutečně odehrál. Přesně tak, jak jsem ho popsal. Jednalo se o Miroslava, bývalého Jarkova spolužáka a vyprávěl mi to sám Mirek. Já jí jen zachytily.

Krátko o knize autorky Hermy Kennel

„Je smutné opouštět svět na jaře...“ je název knihy renomované německé autorky Hermy Kennel, která vyděl koncem března tohoto roku poprvé v českém překladu v ústeckém nakladatelství AOS Publishing za podpory Česko-německého fondu budoucnosti. V ní autorka popisuje události, které se na přelomu let 1944/5 odehrály na jihu Protektorátu Böhmen und Mähren poblíž hranic s Rakouskem, přesněji řečeno v Brně a jeho okolí. Po obsazení zbytku svobodného Česko-slovenska jednotkami wehrmachtu v březnu 1939 mohli nacisté jeden velký úkor. Udrželi jakokoli zmrzlou odboje hned v zárodeku. Represivní, až s brutalitou hranicí opatření začala platit zejména po atentátu na Heydricha. Tisíce Čechů bylo zatčeno a popraveno. Na podzim roku 1944 vznikla jedna z četných odbojových skupin také v Třeboni v Brně. Tvoril ji mladí nadšení lidé. Samotné odhodlání však nestalo a skupina je nakonec nacisty rozrcena. Její dramatické osudy se staly základem příběhu této knihy...

Recenze: Kniha o době plné nedůvěry, strachu i krutosti

Na pultech knihkupců je nový román faktu. Zachycuje osudy příslušníků **odbojové skupiny**

Román faktu renomované německé autorky Hermy Kennel, která vydala knihu „Je smutné opouštět svět na jaře...“ (AOS Publishing).

„Autorka se událostem konce války a těsně po ní věnuje soustavněji. Knize samé předcházelo velmi podrobné studium místních dochovaných archivních materiálů, policejních dobových přepisů výslechů a ostatních válečných archiválií. Příběh sám tedy není fiktivní, je věcnou obžalobou konkrétních lidí a činů, kterých se dopustili, a jmenným seznamem těch, kterým byla svoboda dražší než jejich život.“

svých sousedů, rodin či známých. Stačilo podepsat a přejít na stranu nepřítelé. Spolu pracovat, udávat. Bez výčitek.

Dramatické osudy obyvatel a příslušníků tisícovky odbojové skupiny se staly základem tohoto příběhu. Její členové a zároveň jedna z hlavních postav knihy Božena Skrabálková se pokouší v dobe plné donašečů, spíclů a zrádců

pomoci svým lidem doslova až za hranici vlastního bezpečí, za cenu svého života. Knihu je věcně krutá v líčení represivních a brutálních akcí jak ze strany prohrávacích Němců a kolaborantů, tak partyzánského odboje.

Sama autorka tvrdí, že po dokončení svého dokumentárního románu „Bergerstorff“ (česky vysel r. 2008), v

nás popsal před časem i u nás medializovanou hromadnou vraždu Němců připravovanou v obci Kamenná (Bergersdorf), nemohla totiž téma jen opustit a začala se událostem konce války a těsně po ní věnovat soustavněji. V roce 2002 se na dva roky přestěhovala do Brna, kde její manžel působil jako poradce Evropské unie.

Knize samé předcházelo velmi podrobné studium místních dochovaných archivních materiálů, policejních dobových přepisů výslechů a ostatních válečných archiválií. Příběh sám tedy není fiktivní, je věcnou obžalobou konkrétních lidí a činů, kterých se dopustili, a jmenným seznamem těch, kterým byla svoboda dražší než jejich život.“

ravském zemském archivu jsem směla nahlížet i do Němcí zachycených spisů protektorátní kriminální policie. Právě v nich jsou mnohé události popsány velice podrobně. Včetně těch, které postihly i Jarkovu skupinu.

Kromě toho jsem v Moravském zemském archivu narazila i na podrobnou dokumentaci procesu vedených Výškovským lidovým soudem v Brně v letech 1946/1947 proti bývalým spolupracovníkům gestapa. Zejména proti těm, co zasahovali aktivně proti odbojovým skupinám. Právě svědecké výpovědi z této procesu pro mne byly cenným zdrojem informací.

Měla jsem také možnost mluvit přímo s pamětníky.

Zejména Jarem a Ladislavem Vodčíkem, dalším tehdejším účastníkem oboje. Popsal mi život s ostatními partyzány v jimi vybudovaném lesním bunkru, barvitým popisem hlad a zimu a neutuchající strach z toho, že je gestapo vysídlilo.

A mluvila jsem i s potomky těch, co už nezprávili.

Ta kniha je z 95 % holou realitou. Snad odhadem pouhých 5 % jsem malíčko fabulovala. Zejména dialogy, které se ovšem klidně takto odehrát mohou.

Ještě jednou k Němcům. Jak vaši knihu přijalo německé publikum?

V Německu se o českém obojí proti národně socialistické okupaci Československa – s výjimkou atentátu na Heydricha – vlastně vůbec nevíd. Jakým právě proto je moje čtenářstvo osudy těchto lidí skutečně velice pohnuto. Při svých čteních, například na školách, jsem povídavala za důležité zprostředkovat mladým lidem u nás zejména onu odhodlanost, odvahu a idealismus českých partyzánů.

Pozorně čtenáři jistě neuvedou strádání strojch dat a faktů v protíkolu s lícením přírody a jejího „normalního“ světa, která si klidně mrzí i kvete, bez ohledu na to, že okolo zuří válka. I to je jen náhoda?

To jsem zvolila malíčko zájemně, abych postavila idylu krás přírody do ještě krutějšího a příkřejšího protíkolu se surrovou realitou.

Rád bych Vám také poděkoval za to, že i svět zájemnou lítice tak otevřeně. Bez sebe-mensho patosu. Nahý a občas i docela neutrál. I o tom hovoří pouze a jenom dokumenty, které jste prostudovala?

Při svých rešerších v Mo-

reuce, ho dávkujete velice citlivě a přesto nesmírně emotivně. Počítala jste do jisté míry i vy sama s tím, jak poměrně žhavé téma v Brně dodnes je?

Od samého začátku jsem si toho byla vědoma. Proto jsem si také na chvíli pohrávala s myšlenkou ukončit příběh o pár dní dřív. Třeba už 8. května 1945. Abych se tak vyhnula případným kontroverzím. Nakonec jsem se ale rozhodla, už kvůli pravidlosti a objektivitě, tutto skutečnost přeci jen uvést. On by mi to totiž Jarek někdy neopustil, když bych právě tento obraz vyměnila.

Cití vaši knihu v německém originále už také některí z jejich akterů? Jaké byly jejich reakce?

V době, kdy jsme s manželem pobývali v Brně, dala jsem Jarkovi přečíst všechny knihy, které se týkají jeho. Sio mi totiž o to, abych zjistila, co předavala co nejzkrocnejší. Jarek byl skutečně pohnut tím, jak se Němka dokázala ujmout tak citlivého materiálu. Když pak knihu v roce 2008 vyslála, poslala jsem jeden výtisk Miroslavovi. Po přečtení se vyjádřil ta-

ké velmi pozitivně.

V této souvislosti musím zmínit ještě jedno jméno, a sice bývalého brněnského statního návládního JUDR. Františka Vaška. Seznámil jsem s ním jeden z bývalých Jarkových spolužáků na jaru roku 2005. Jakmile se dozvěděl o tom, na jaké knize pracuje, okamžitě mi nabídl svou podporu. Jako student byl činný v oboji, zatímco v závěru ve věznici brněnského gestapa. Po valce pak působil jako státní návládní a vydal sam nekolik publikací na téma nacistické historie a s ní spojených událostí na Brněnsku. I pan doktor Vašek ocenil, že se takovému tématu ujmá Němka. Nesmírně inspirovala se můj rukopis zájmem, korigoval všechny věcné chyby a rukopis náležec doporučil Česko-německému fondu budoucnosti s žádostí o finanční příspěvek na jeho vydání. Velmi ho nadchlo, když pak kniha v roce 2008 skutečně vysála.

Přijala byste pozvání k rozhovoru s českým čtenářem poté, co vydě tiskem i její český překlad?

Ano velice ráda.